

מ"ח 6274/13 - ב.ב. נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 6274/13

לפני: כבוד המשנה לנשיא מ' נאור

המבקש: ב.ב.

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למשפט חוזר

בשם המבקש: עו"ד משה בורנשטיין

בשם המשיבה: עו"ד ג'ואי אש

החלטה

1. לפני בקשה להורות על משפט חוזר לפי סעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט).

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום אשר ייחס לו מספר אירועי אלימות נגד אשתו (להלן: המתלוננת), אשר כללו אגרופים, בעיטות ומכות באמצעות חגורה. אחד מאירועי האלימות הללו כלל אף איום בסכין מטבח גדולה, אשר הוצמדה לבטנה של המתלוננת. כתוצאה מאירועים אלו נגרמו למתלוננת שריטות, חבורות וכן כאבים, אשר בשלם אושפזה משך מספר ימים לצורך בדיקות.

עמוד 1

3. לאחר שמיעת כל עדי התביעה הגיעו הצדדים להסדר טיעון, במסגרתו הודה המבקש בעובדותיו של כתב אישום מתוקן. ביום 8.11.2007 הורשע המבקש בבית משפט השלום בחיפה במספר רב של עבירות תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות (לפי סעיפים 380 ו-382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק)), וכן בעבירת איומים (לפי סעיף 192 לחוק). בית המשפט התחשב בעברו הנקי ובמאמצי השיקום שהפגין המבקש וגזר עליו מאסר בפועל למשך שישה חודשים, אשר רוצה בעבודות שירות; 18 חודשי מאסר על תנאי וכן צו מבחן לתקופה של 24 חודשים (ת"פ (שלום חי') 06-3218).

4. המבקש ערער על גזר הדין לבית המשפט המחוזי בחיפה (עפ"ג (מחוזי חי') 09-01-14926), אך לאחר ששמע את המלצת בית המשפט, אשר העיר כי העונש שנגזר על המבקש הינו קל, חזר בו מהערעור וערעורו נדחה.

הבקשה למשפט חוזר והתשובה לה

5. המבקש טוען כי יש לקיים משפט חוזר בעניינו בשל שתי עילות. הראשונה היא העילה הקבועה בסעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט, אשר עניינה בעובדות או ראיות שעשויות לשנות את תוצאות המשפט לטובת המבקש, לבדן או יחד עם החומר שעמד בפני בית המשפט. העילה השנייה היא העילה הקבועה בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט, אשר עניינה בחשש של ממש לעיוות דין אשר נגרם למבקש בהרשעתו.

6. טענתו הראשונה של המבקש הינה שמאז דחיית ערעורו הצטברו בידיו ראיות חדשות, המעידות על חפותו. לאחר מתן גזר הדין התקין המבקש מצלמות נסתרות ברחבי ביתו, במטרה לתעד את התנהגותה האלימה של המתלוננת כלפיו וכלפי ילדיהם. המבקש צירף לבקשתו תמונות וסרטונים אשר ניתן ללמוד מהם, כך לטענתו, שהמתלוננת נוהגת באלימות כלפי בני משפחתה ואשר מעידים כי המתלוננת אינה חוששת ממנו. המבקש צירף לבקשתו גם חוות דעת פסיכודיאגנוסטית משנת 2012, אשר הוגשה לבית המשפט לענייני משפחה שדן בעניין ילדיהם של המבקש והמתלוננת, ממנה עולה כי המתלוננת אינה יציבה ונוטה לעיתים להתפרץ וכי במצבי מתח היא עשויה להגיב באימפולסיביות יתר. חוות הדעת ציינה לחיוב את מסוגלותו ההורית של האב והמליצה כי תינתן לו משמורת על הילדים. המבקש סבור כי יש בראיות אלו כדי לשפוך "אור חדש" על הפרשה ולהביא לזיכוי.

7. המבקש טוען בנוסף כי הודאתו, אשר ניתנה במסגרת הסדר טיעון, היא הודאת שווא שניתנה בשל יעוץ משפטי שגוי. המבקש קיבל את עצת פרקליטו, על אף שלטענתו לא ביצע את העבירות בהן הואשם, משום שביקש לשמור על שמם הטוב של משפחתו וילדיו, על שלמות התא המשפחתי ועל מקום עבודתו, וכן משום שבהתאם לעצת פרקליטו סבר כי לא יוטל עליו עונש מאסר בפועל.

8. הבקשה למשפט חוזר הוגשה ארבע שנים לאחר דחיית ערעורו של המבקש. נטען כי שיהיו זה נובע מכך שהמבקש הינו הדיוט, אשר פנה לקבלת ייצוג מידי בא כוחו הנוכחי כחודש לפני הגשת הבקשה, וזה הגיש את הבקשה בהקדם האפשרי.

9. המשיבה בתשובתה מבקשת לדחות את הבקשה. לטענתה, אין בראיות הנוספות אותן צירף המבקש לבקשתו כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובתו. ראשית, משום שהראיות עליהן מבסס המבקש את בקשתו הינן ראיות

מהשנים 2010 ו-2012, כאשר אירועי האלימות התרחשו בשנים 2004-2005, ועל כן אין להן כל ערך ראייתי. המשיבה טוענת כי הטענה לכשל בייצוג נטענה בעלמא ומבלי שהצביע המבקש על פגם קונקרטי. המבקש הודה בעובדות לאחר שמיעת ראיות התביעה, במסגרת הערכת סיכונים וסיכויים. המבקש אף לא ביקש לחזור בו מהודאתו במסגרת הליך הערעור, ולטענת המשיבה אין זה מוצדק לאפשר לו לעשות כן עתה. המשיבה טוענת בנוסף כי המבקש אינו עומד בסד הזמנים להגשת בקשה למשפט חוזר, הקבוע בתקנה 4 לתקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), התשי"ז-1957 (להלן: התקנות).

הכרעה

10. לאחר שעיינתי בבקשה, בנספחיה ובתשובת המדינה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. המבקש לא הצליח להניח תשתית ראייתית אשר לפיה מתקיימת, ולו לכאורה, אחת מהעילות המנויות בסעיף 31(א) לחוק בתי המשפט.

11. משפט חוזר הינו חריג, ובקשות לקיים הליך זה מאושרות במשורה (ראו: מ"ח 3975/13 אלדן תחבורה בע"מ נ' מדינת ישראל (29.10.2013); מ"ח 8115/07 פלוני נ' מדינת ישראל (16.04.2008); מ"ח 69/10 ג'אבר נ' מדינת ישראל (16.11.2010)). הסמכות להורות על משפט חוזר מותנית בקיומה של אחת מהעילות המנויות בסעיף 31(א) לחוק בתי המשפט. סמכות זו משקפת איזון בין מספר ערכים ואינטרסים: מחד, האינטרס לאפשר תיקון טעויות, למנוע עיוות דין ולהגיע לחקר האמת; ומאידך, עיקרון סופיות הדיון (ראו: מ"ח 1706/09 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל (17.06.2009); מ"ח 5048/04 אייזן נ' היועץ המשפטי לממשלה (20.11.2005); מ"ח 8863/06 ציפר נ' מדינת ישראל (28.03.2007)).

12. המבקש צירף לבקשתו שתי ראיות חדשות: צילומים שצולמו במצלמה נסתרת וחוות דעת פסיכודיאגנוסטית. ראיות אלה הינן ראיות מאוחרות, אשר לא היו קיימות בזמן ניהול ההליך בערכאה הדיונית ובערכאת הערעור. הראיות הללו מתעדות מצב נתון, אשר התרחש זמן מה לאחר שהסתיים ההליך. הן אינן יכולות להשליך או לשנות מהאירועים שתוארו בכתב האישום ובגזר הדין. יתרה מכך, גם אם היו ראיות אלו בפני הערכאה הדיונית בזמן אמת, סבורתני כי אלו לא היו משנות ממסקנתה, וזאת משום שהתנהגותה המאוחרת של המתלוננת כלפי המבקש וילדיהם המשותפים ומסוגלותה ההורית אינם מעוררים ספק בהתקיימותם של המעשים המתוארים בכתב האישום, מעשים בהם הודה המבקש כאמור.

13. בשתי טענות המבקש, בטענתו הראשונה בדבר ראיות חדשות ובטענתו השניה בדבר כשל בייצוג, הנסמכת על העילה הקבועה בסעיף 31(א)(4), מעוניין המבקש, למעשה, לחזור בו מהודאתו בעובדות כתב האישום. לעניין זה, יפים הדברים שקבענו בעניין מ"ח 3633/08 אליטוביץ נ' מדינת ישראל, פסקה 34 (25.11.2008):

"הסמכות להתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו אכן קיימת

לאור לשון סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי אולם היתר זה יינתן אך ורק בנסיבות ובמקרים חריגים ויוצאי דופן בהם נמצא כי התקיים פסול בהודיה, כתוצאה מפגם ברצונו החופשי של הנאשם או בהבנתו את משמעות ההודיה או כאשר זו הושגה שלא כדין באופן המצדיק את פסילתה [...] על כך יש להוסיף כי אם הנסיבות בהן יתיר בית המשפט לנאשם

לחזור בו מהודייתו הינן חריגות, על אחת כמה וכמה הן יהיו חריגות בהליך של בקשה למשפט חוזר."

14. בענייננו ניתנה ההודאה במסגרת הסדר טיעון, אליו הגיעו הצדדים לאחר משא ומתן ולאחר שהעידו כל עדי התביעה. ברי כי ההחלטה להודות היתה חלק מחישוב סיכונים וסיכויים שערכו המבקש ופרקליטו. הנחה זו מתחדדת לאור טענת המבקש, לפיה הסכים להסדר משום שרצה לסיים את ההליך המשפטי במהרה וסבר כי יוטל עליו עונש שאינו כולל מאסר בפועל. הנחה זו מעידה כי המבקש הבין את משמעות הודאתו, ולכל היותר שגה בהערכת הסיכון. המבקש לא ביקש לחזור מהודאתו בערכאה הדיונית, ובהמשך ערער רק על חומרת גזר הדין ולא ביקש לחזור בו מהודאתו במסגרת הערעור. יתרה מכך, המבקש כלל לא הצביע על פגם מסוים שנפל בייצוגו וטענתו בעניין זה הינה כללית וגורפת (והשוו: מ"ח 3406/09 פלוני נ' מדינת ישראל (31.08.2009); מ"ח 713/12 פלוני נ' מדינת ישראל (08.01.2013)).

15. לבסוף, המבקש הגיש את בקשתו בשיהוי ניכר, ארבע שנים לאחר דחיית ערעורו בבית המשפט המחוזי. תקנה 4 לתקנות קובעת כי בקשה למשפט חוזר תוגש תוך תשעים ימים מן היום בו נודע למבקש על קיומה של אחת מהעילות לקיום משפט חוזר. הראיות החדשות שצירף המבקש נוצרו, לכל המאוחר, באפריל 2012, למעלה משנה לפני שהגיש המבקש את בקשתו. טענתו בדבר היותו "הדיוט", אשר הבין כי עליו להגיש בקשה רק לאחר שהתקשר עם בא כוחו החדש, אינה מתיישבת עם התקנתן של מצלמות נסתרות ברחבי הבית כבר בשנת 2010. אף מטעם זה ניתן היה לדחות את הבקשה.

16. סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ח באדר ב' התשע"ד (20.3.2014).

המשנה לנשיא